

U.X.T. E O COOPERATIVISMO*

Francisco PREGO PAZ
Gabinete Técnico da UXT-Galicia

Cambios experimentados nas estruturas productivas de algúns sectores foron seguidos dunha proliferación de cooperativas de traballo asociado e talleres creando un novo marco de relacións de produción e provocando a crise -no sector textil- doutras "instalacións industriais textís que non podían competir co vertixinoso abaratamento de custes das empresas que só asumían as funcións de deseño, patronaxe e comercialización descentralizando a confección en talleres". Proponse un proxecto de Instituto Galego da Economía Social. Chámase á sensibilidade das Administracións Locais e Autónoma nas iniciativas de creación de emprego.

1. Introducción

O texto seguinte pretende ser por un lado unha reflexión sobre o cambio experimentado nos últimos anos nas estruturas productivas de determinados sectores da economía galega que deron paso á proliferación de pequenas cooperativas de traballo asociado e talleres manufactureiros creando un novo marco nas relacións de produción, e doutro, expoñer algunhas das propostas que a xuízo da Unión Xeral de Traballadores de Galicia deberían poñerse en marcha para que estas iniciativas de autoemprego enxerguen un futuro menos incerto.

O sector máis representativo do anteriormente exposto polo considerable volume de traballadores empregados é o da confección industrial.

Nos últimos anos o sector textil de Galicia experimentou un crecemento importante que levou consigo o nacemento dun gran número de pequenas empresas deseñadoras e comercializadoras as tarefas que requiren menor cualificación profesional. Parellamente a este proceso vaise producindo o peche de instalacións industriais do téxtil que non podían competir ante o vertixinoso abaratamento de custos das empresas que só asumían as funcións de deseño, patronaxe e comercialización descentralizando a confección en talleres. O caso máis recente deste fenómeno é a profunda crise na que se atopa a empresa Viriato en Ordes.

As empresas comercializadoras porporciónanlle a materia prima ós talleres manufactureiros espallados por toda a xeografía galega que se limitan a factura-los pe-

---

* Recibida o 23 de Xullo de 1991

dados de acordo cuns prezos por peza de roupa negociados previamente. Dado o escaso tecido asociativo entre estes talleres que lles permita negociar en pé de igualdade os prezos das prendas ben pode decirse que o prezo imponno a empresa comercializadora que é a que logo capitaliza todo o valor engadido. Ante esto as cooperativas vense abocadas a traballaren xornadas de nove e máis horas para faceren fronte a custos sociais e o endebedamento adquirido para investimentos de activos fixos.

Hoxe o sector téxtil está a sufrir un estancamento que está a repercutir duramente nestas pequenas empresas. Dunha banda a debilidade de careceren de estruturas asociativas entre talleres fai que as empresas poidan reducir custos premendo na parte máis doada, e doutro lado os talleres pola súa escasa relevancia e presenza na vida económica así coma o sinxelo da súa estrutura empresarial non lles permite afrontar unha renovación tecnolóxica e formativa, cada vez máis necesaria e que nin sequera chegan a planificar, para aumenta-la súa produtividade. Tanto as novas tecnoloxías coma os novos métodos da simplificación dos procesos productivos ou as técnicas de xestión empresarial están lonxe do seu alcance.

Se ben pode dicirse que no proceso de nacemento do proxecto reciben un pequeno impulso de financiación mediante as distintas liñas de subvención da administración autónoma e uns coñecementos formativos mediante cursos de formación ocupacional do INEM, debe sinalarse tamén que isto non é abondo cara á consolidación a longo prazo. Non debe esquencerse que os protagonistas destas iniciativas non só teñen que asumir-las tarefas de produción senón tamén as de dirección e xestión de empresa coas conseguíntes dificultades derivadas da falta de experiencia empresarial e de formación xerencial.

Do anteriormente exposto dedúcese que as medidas arbitradas pola administración autónoma baseadas na xestión de axudas, subvencións e préstamos para o fomento da economía social non poden valorarse máis aló da execución do gasto presupostario. Cómpre, entón, non só empuxar estas iniciativas con medidas de financiación na posta en marcha do proxecto senón tamén atender á renovación e consolidación do movemento cooperativo facendo fincapé na creación de emprego estable.

2. A concertación social no ano 1990

Nas negociacións da concertación social do ano 1990 entre a Unión Xeral de Traballadores de Galicia e demais centrais sindicais representativas coa Consellería de Traballo e Servicos Sociais conqueiuse a creación dun Gabinete Técnico que asesorase e elaborase plans de viabilidade ás persoas ou grupos que o requirisen, así coma a creación de Gabinetes de asesoramento nos sindicatos ou outras institucións sen ánimo de lucro. Pero, ademais da dotación de infraestruturas unha das reivindicacións contempladas no documento presentado pola Unión Xeral de Traballadores de Galicia e Comisións Obreiras que non se acadou era a creación dun organismno

autónomo e participativo da Consellería de Traballo coa denominación de Instituto Galego de Economía Social.

3. Instituto galego de economía social

A creación dun Instituto Galego de Economía Social podería ser un elemento decisivo no proceso de creación e na modernización das cooperativas non só mediante a prestación de servizos de carácter técnico senón tamén coma canle vertebradora das cooperativas promovendo o seu asociacionismo en cooperativas de segundo grao, unións cooperativas sectoriais ou comarcais.

As principais funcións que realizaría o Instituto Galego de Economía Social serían as seguintes:

A) Funcións de tipo técnico:

Mediante a creación dun gabinete de Asistencia Técnica, que englobaría os seguintes aspectos:

1. Elaborar estudos de mercado para poder asesorar ás persoas que queiran constituír empresas de economía social. Esta tarefa resulta especialmente necesaria para evitar investimentos en proxectos con escasas ou nulas posibilidades de futuro.
2. Elaboración de plans de viabilidade para cada cooperativa, S.A.L, etc., así coma o asesoramento en tódolos trámites necesarios para a posta en marcha de proxectos de economía social.
3. Colaborar na propia xestión destas empresas mentres teñan dificultades en xestionárense de forma autónoma.
4. Facer un seguimento das empresas nos primeiros anos da súa existencia especialmente no caso de que teñan problemas.
5. Dirixir e orienta-lo labor dos Axentes de Desenvolvemento Local que se integrarían e dependerían deste organismo.

B) Función de Control e Política de Subvencións:

1. O Instituto Galego de Economía Social xestionará e controlará tódalas subvencións que se concedan, así coma a axilización do estudo e aprobación das mesmas.
2. Ampliación das partidas presupostarias destinadas á economía social coa finalidade de amplia-las axudas a un maior número de empresas e traballadores autónomos.

3. Liñas de axudas: mediante a creación dunha liña de créditos brandos, a constitución dun Fondo de Avaes para a obtención de préstamos, subvencións ós parados maiores de 25 anos aínda que non leven un ano de antigüidade no paro.

Subvención a fondo perdido e investimentos en activos fixos para aquelas empresas que dean traballo ós colectivos con máis dificultades para atopar emprego (sen emprego anterior, mulleres, parados de longa duración e minusválidos).

4. Prioridade na concesión de axudas: atendendo á viabilidade técnica, financeira e de xestión dos proxectos, primando os proxectos que xeren un maior número de empregos, dando preferencia a proxectos que empreguen a colectivos desfavorecidos.

C) Funcións de tipo formativo:

1. Formación no inicio dos proxectos de economía social, de forma que exista unha dotación de infraestrutura humana axeitada nestas empresas.

2. Cursos monográficos de xestión para empresas de economía social (contabilidade, mercadotecnia, Comercio Exterior, Seguridade Social, Dereito Laboral, Temas Fiscais, etc.).

3. Preparación en Novas Tecnoloxías para os socios e traballadores destas empresas.

4. Campañas de difusión da economía social (cursos, charlas, congresos, publicacións, etc.).

5. Posibilita-la presenza destas empresas en Feiras, Exposicións, etc.

4. Infraestructuras para economía social

Na actualidade hai concellos sensibilizados na loita contra o desemprego e con vontade de xestionar proxectos empresariais de iniciativa local.

Tanto a administración autonómica coma a local deberían realizar convenios co obxectivo de facilitar solo industrial ás iniciativas locais de emprego e promove-la construción de naves para a instalación destas empresas. Para conseguir esta finalidade a Xunta de Galicia debería subvencionar unha porcentaxe destas obras dada a escasa capacidade de financiación das administracións locais para soportar los custos da promoción de obras destas características.

SUMMARY The changes some sectors have undergone in their productive set-up has been followed by a proliferation in the co-operatives of associate work and workshops, thus creating a new framework in the relationships of production, provoking an economic crisis within the sector in other "textile industries that could not compete with the drastically reduced costs of the businesses dedicated only to designing, patterning, commercializing, thereby decentralizing production in workshops". A project is proposed by the I.G. da E.S. Consideration is requested of both the local and autonomous administrations in the initiatives taken to create employment.